

Adrian Botez

KALI YUGA, PENTRU MAGUL-POET

(*Pierdut în suferință*, de Mihai Eminescu)

Postuma *Pierdut în suferință* este cel mai clar text eminescian, cu referire la KALI YUGA – „**Vârsta de Fier**“ (sau „**Vârsta Întunecată**“ – prin opoziție cu „**Vârsta de Aur**“) a omenirii, în simbolistica nu doar indiană – ci, în primul rând, a ocultismului și gnoznelor europene (evident, influențate de spiritualismul oriental): „Poetul [...] ce timid se cutează în **veacul cel de fier**“.

„Seminția de fier simbolizează **domnia materialității, regresiuinea spre forța brutală a inconștienței** (s.n.). De origine htoniană, ba chiar infernală, **fierul este un metal profan, care nu trebuie pus în relație cu viața**. După Platon, locuitorii Atlantidei vânau **fără arme de fier**, cu țepușe din lemn și plase. Nici druzii **nu puteau folosi instrumente de fier**; ei tăiau vâscul sfânt cu o **seceră de aur**. Fierul simbolizează o forță aspră, sumbră, impură, diabolică“ – afirmă Jean Chevalier/ Alain Gheerbrant, în *Dicționarul de simboluri*, Editura „Artemis“, București, 1995, vol. II, p. 46-47. Iar Hesiod, în poemul *Munci și zile*, se îngrozește de aspectele terifiant-demonice, apocaliptice, ale **Vârstei de Fier**: „Mort să fi fost mai devreme, născut să fi fost mai pe urmă;/ Neamul acesta, de fier, nicicând n-o s-ajungă să-și aple/ Tihnă, nici noapte, nici zi, sleiți de durere și trudă,/ Căci, precum vezi, le dau zeii grijile sfâșietoare [...]/ Pierde-va și acest neam al cuvântătorilor oameni/ [...] de-abia că s-or naște și-ndată cărunți se vor stinge [...]/ N-au vreun respect al dreptății, al cinstei și nici jurământul/ Nu-și împlinesc, mai curând cinstesc pe semeții netreb-nici./ Dreptul cu pumnul și-l iau și nu cunosc vreo rușine./ Va vătăma pe cel vrednic, cu vorbele-i întortocheate, / Nelegiuitul, minciuna cu jurământ întărind-o./ Râvna spre rău, bunăoară, cu zarvă și tunet va merge / Pururi cu oamenii-alături, stărnindu-i cu ochii-i de fiară. / De pe pământul cu drumuri întinse, Aidos și Nemesis/ Gingașa ființă ascunzând în albe veșminte de nouri,/ Către Olimp vor zbură, pe muritori părăsindu-i/ Neamul zeiesc vor căta. Rămâne-va cruda durere/ Omului cel muritor, lipsit de ajutor în restrîște.“¹

Ați recunoscut, oare, în versul hesiodic, lumea noastră (a celor „sleiți de durere și trudă“ – zadarnice, ambele, într-o lume în care copiii se nasc bătrâni, sunt călcate dreptatea și cel drept în picioare, nu mai există respect pentru valoare, ci pentru „semeții netreb-nici“, „cu râvnă spre rău“)?

Cert, Eminescu a recunoscut-o. De ce credeți, oare, că scrie, în *Doină*: „Și cum vin cu drum de fier,/ Toate păsările pier“? Toate capetele pătrate au sărit în sus:

„Eminescu e conservator! Eminescu e împotriva progresului!“ Nu: Eminescu observă incompatibilitatea absolută dintre **drumul-viață** al Epocii-Vârstei de Fier (Kali Yuga) – și **armonia paradisiacă-păsări**. În definitiv – incompatibilitatea între **infernal** și **viața adevărată**. (La fel stau lucrurile și cu exponentul străin-înstrăinat-înstrăinător al Vârstei de Fier – „furtunosul“ Baiazid, cel care a pierdut conștiința „mocșei“-moșie-tărâm sacru – și căruia Voievodul-Mag, Mircea, DOMNUL VÂRSTEI DE AUR, Preot al Credinței, îi spune vorbele definitorii: „Ce-i mâna pe ei în luptă, ce-au voit acel Apus?/ Laurii voiau să-i smulgă de pe **fruntea ta de fier**,/ A credinței biruință căta orice cavaler“ – o „căta“ zadarnic, pentru că „Apusul“-Amurgul Zeilor, Ragnarökr, la nordici – este tocmai expresia spațio-spirituală a consecinței escatologice a **Vârstei de Fier** – deci **cavalerii Apusului și sultanul degradat**, stăpânul fals, impostor, decăzut din sacralitate – au intrat în competiția absurdă, care-i conduce, pe „competitori“, la **identitatea** esențială: concurența la „gloria“ morții-sinucidere spirituală, sub semnul idolului saturnian-Rațiune: „fruntea de fier“, a CAPULUI DE FIER).

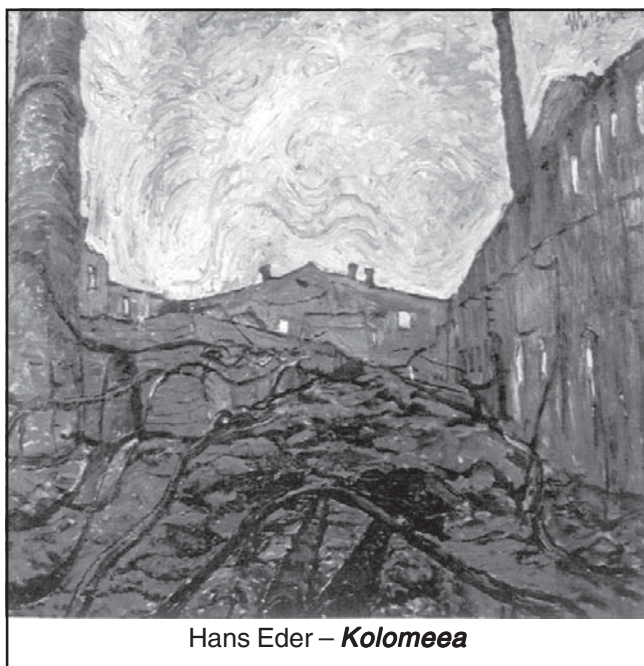
Pentru omul de sublimă valoare spirituală, mai cu seamă (pentru că doar **valoarea sublimă** este sfidată de „Vârsta de Fier!“), pentru **Poetul-Mag** („M-am închinat ca **magul** la soare și la stele“), adică pentru cea mai cosmo-sensibilă ființă de pe pământ – veacul XIX (cum și următoarele două) aparține lui Kali Yuga, deci este vremea-veacul „**pierderii**“-pierzanie, al **suferinței**, al sentimentului **nimicniciei** („Pierdut în suferința nimicniciei mele“) – prin percepția, de către Geniul-Magul-Poet a întoarcerii pe dos a scării valorilor socio-morale a umanității: **nimicul** – în locul **absolutului divin**. **Nimicnicia**, ca sentiment, se dezvoltă, mai cu seamă, prin percepția mării vitezei istoriei, ca dezagregare satanică/ saturniană (până la pulverizare: „Totu-i praf... – lumea-i cum este, și ca dânsa suntem noi“) – accelerarea istoriei începând odată cu **epoca gabrielică**, a tehnicismului (așa-numita „revoluție industrială“, în care s-au pierdut toate **măsurile**, prima dintre ele fiind a bunului-simț – revoluție în care matematica orfico-pitagoreică a devenit sclava cea mai supusă și harnică a absurdului, a **zădărniciiei**, pe post de „productivitate“... – opusul demiurgiei armonice a „bătrânului dascăl“, care ținea lumea și vecia „**într-un număr**“). Semnele poetice ale **nimicniciei**, stărnite prin accelerarea istoriei spre absurd-desemantizare spiritual-cosmică sunt, în text, sugerate prin comparațiile: „ca frunza de pe apă“, „ca fulgerul în chaos“ (**frunza** = ființa, desprinsă de Axis Mundi-Copacul Divin, iar **apa-apa moartă!!!** = istoria; **fulgeru** l= fertilitatea-viața, iar **chaosul** fiind rezultatul destrucției semnificațiilor

¹ Cf. Orfeu-Hesiod, *Munci și zile*, Editura „Minerva“, București, 1985

ontice). **Nimicul** nu aparține esenței poetului, ci este reflexul, în oglinda Poetului-Mag, a lumii saturnizate.

Poetul-Mag, adică deținător al **vizionarismului**, al depășirii istoriei derizorii, pentru sensurile divin-eterne – simțind pericolul apocalipsei prin jalnic-derizoriu, dorește să-și păstreze demnitatea spiritual-ființială, **prin abstragerea din fluxul istoriei** (ceea ce dă impresia, mereu, că Eminescu este buddhist, fără să se gândească nimeni că **zalmoxienii** erau primii „buddhiști”, cei mai vechi spiritualiști ai Eurasiei!): „intrarea în vecinicul repaos”. A-și salva ființa spirituală nu înseamnă, nici în creștinism, lașitate – ci i se spune MĂNTUIRE. „Nimic să nu s-audă de umbra vieții mele,/ Să trec ca o suflare, un sunet, o scânteie,/ Ca lacrima ce-o varsă zadarnic o femeie... Zadarnica mea minte de visuri e o schele”. Nimic din ceea ce a intrat în contact cu istoricitatea destructurată-demonizantă a lui **Kali Yuga** nu trebuie să fie păstrat, nu trebuie apropiat, în operațiunea alchimică de extragere din istorie – căci s-ar produce contaminarea Magului-Athman-Paznic Spiritual al lumii – cu saturnism/ satanism: viața Poetului-Mag trebuie să devină, pentru percepția „oamenilor fierului” – **UMBRĂ a Vieții, SUFLARE-pneuma-Spiritul, SUNETUL-Parashabda** (Vibrația Primordială a Creației Divine), **SCÂNTEIA-„prima lux”** (care a urmat, imediat, eclatant, comenzii divine: „Fiat lux!” – „Să se facă lumină!”) – adică doar esențializare misterioasă, pentru o viitoare restructurare ființială, în lumea de „dincolo” – **dincolo de „apocalipsă”**-faza escatologică a lumii.

De observat păstrarea mistico-simbolică a **esenței masculinității demiurgice**, în acest dezastru cosmic, care aruncă lumea în chaosul-feminitate (feminitatea, ca simbol al nestatorniciei existențiale): **soare-stele (stelele sunt sori condensate)**, esențializată fiindu-le lumina) – și, în fine, **LACRIMA CHRISTI, CRISTALUL MĂNTUIRII**, al reconvertirii la starea paradisiacă: tocmai pentru că esența ei este apogeul demiurgic al divinității – ea, **lacrima**, este respinsă (socotită ca „zadarnică...”) – de către **femeia-chaos-abația istoriei**. Printr-un parale-

Hans Eder – *Kolomeea*

lism sintactic, adverbul „zadarnic” (pentru actul „vărsării”-deversării-regurgitării semantice, din partea femeii – FEMEII-DALILA!!! – care transformă **plânsul în schimonoseală fără rost!**) – este contrapuz unui REAL adjectiv „zadarnica”: „zadarnica mea minte”. Da, Rațiunea este specifică acestei epoci satanizate/ saturnizate – și **visul/visurile**, ca viziuni spirituale, ca esență, „carne și sânge” ale CREDINȚEI, ale euharistiei – sunt, la rândul lor, contrapuse **rațiunii-schele-schelete**: „Ca lacrima ce-o varsă zadarnic o femeie.../ Zadarnica mea minte de visuri e o schele”. Tehnica ajungerii **treptate**, opusă ZBORULUI-Revelație.

Strofa a doua nu e o contrapunere, de tipul paralelismului sintactic evidențiat mai sus – ci o explicitare, în registru inițiativ, a condiției REALE a Poetului-Mag: acesta, prin statutul său de **vizionar**, se desprinde, în logică mitică, de „semenii” săi falși – „oamenii de fier” – căci aceștia nu mai percep spiritul, ci doar materia. „La glasul singuratec s-asculte cine vra./ Necunoscut strecoară prin lume cu încetul/ Și nimene nu-ntrebe ce este sau era.../ O boabă e de spumă, un creț de val, un nume, / Ce timid se cutează în veacul cel de fier”. Deci, Poet-Mag = **SINGURATIC** (iar modalitatea prin care ar putea fi perceput de „cine vra”, de fapt, **de cine mai poate percepe Spiritul**, în Kali Yuga! – ar fi **orficitea-glasul** – adică, rearmonizarea-restructurarea-resemantizarea mistică a lumii). Esența magico-spirituală a Poetului-Singurătate este „necunoscutul”/ necunoașterea esențială, din epoca gabrielică (mai ales că RITMUL Poetului este cel **sacral, ritualic** – adică **negrăbit**, adică „strecurat prin lume **cu încetul**”). Abstras, păstrându-și esența cât mai neatinsă – realitatea-Poet-Mag devine una extrasenzorială și noncomunicativă, deci ieșind de sub blestemul demonice interogații, ucigașe de CREDINȚĂ CA STARE DE FIINȚĂ, în afara „v(r)oinței-dorinței-ființei” istorice: „Și nimene nu-ntreabă ce este sau era”.

A se observa **MASCA FEMINITĂȚII**, sub care Poetul-Mag se sustrage-abstrage din contingent: „o boabă de **spumă**” – de fapt, se păstrează „grindina-cristal”, din **Scrisoarea III**; „un creț de val (**apă**)” – de fapt, se păstrează, sub masca sinusoidalei – CERCUL DIVIN! De aceea, al treilea element nici nu mai are nevoie de mască: „(un)NUME” – numele fiind însăși Vibrația Primordială Înființătoare (dar în Paradis!). „**Timiditatea**” („Ce timid se cutează în veacul cel de fier”) este semnul „fiului al treilea”, Misticul și Cutezătorul Fiu – Eroul Mystic Spiritual, restauratorului de Stare-Paradis, Fiu...

Într-adevăr, acesta nu aparține niciodată ACESTEI lumi – niciodată nu va aparține unei lumi care îi neagă esența demiurgică/ paternă – „și-n loc să moară astăzi, mai bine murea ieri”... IERI este, în acest caz, numele mistic al Vârtei de Aur – iar locuitorii acestei vârste mor, inițiativ, pentru a renaște, mântuitor, în ziua de MĂINE – adică în noul ciclu-Manvantara, de după Vârsta de Fier (după – va fi, circular, reiterativ, o nouă Vârsta de Aur...).

De aceea, AZI, la Eminescu-Poetul-Mag, nu există, **nu trebuie să existe** („Căci ce-i poetu-n lume și astăzi ce-i poetul?”): pentru că AZI este simbolul unei etape de destructurare escatologică a Ființei (**Vârsta de Fier – Kali Yuga**).